

Marika Agu

Teater N099

Andres Lõo alustas kunstitegevust 2000. aastate alguses, kui 1990ndatel hoogustuv meelsus polnud veel kaugeltki maha jahtunud. Tol ajal saavutasid reklaam ja PR ühiskonnas jõupositsiooni ning Lõo puhul oli see ainus valdkond, kuhu ta raha teenimise nimel tööle sai minna. Keset kapitalistlikku võidujooksu tegeleti muu hulgas ka kaasaegse kunstniku profileerimisega, st kunstnikud katsetasid häbitu enesereklaamiga peavoolumeedias.

Kunstis peegeldus eesti ühiskonnas esil olev imagokultus kõige eredamalt 2001. aastal Tallinna Kunstihoones toimunud näitusel „young British art”, millest Lõo võttis osa videoga „Raul Velbaum”, kommenteerides sellega staari/antistaari temaatikat. Senimaani polnud eesti kunstis julgetud manifesteerida „sädelevat tühjust” ja iha mitteomase identiteedi järele nii, nagu tegi seda nn TV-põlvkond (sündinud ajavahemikus 1960–1980). Selle generatsiooni tegevust iseloomustas eneseiroonia, massikultuur, glamuur ja eufooria.

Arvestades konteksti, mis Lõo kunstitegevuse algust raamistas, võib aimata, et *performance*’i „Utopiaana” algimpulsid langevad sellega osaliselt kokku. „Utopiaanas” on Lõo ennast üles küttnud kohe-kohe saabuvast tulevikust, ta on saavutanud seisundi, mis on pilgeni täis potentsiaali ja kus lähitulevik on peagi kohal. Tulevikus saame vähemalt teoreetiliselt paremad olla ja Lõo püüab demonstreerida, kas erinevate spetsialistide ettekirjutusi järgides on võimalik elada kui praktiseeriv visionäär (ehk teisisõnu avangardne kunstnik). Sellise eufoorilise õhustiku viitepunktiks on TEDx konverents, kus teadmiste ja kogemuste jagamise tähtsaimaks omaduseks on tõusnud emotsioon, imago ning karisma. Kõneleja edu määrab see, kuidas esinetakse, olenemata, mis teemal.

„Utopiaana” on kriitika vormikesksusele kaasaegses kunstis, kus järgitakse juba väljakujunenud suhtumisi ja rakendatakse samu vahendeid. Lõo eesmärk on seada need küsimuse alla ja leiutada oma nägemus asjade kirjeldamiseks. Selles suhtes tegeleb ta kaasaegse kunstniku kirjeldamisega, nii nagu tehti seda üheksakümnendatel ja nullindate alguses.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Liisi Aibel

Teater N099

Hetkes on hea

Minevikuhirmudest ja tulevikutaakadest vabanemine hetkeolukorda kirjeldades ja paljastades. *Carpe diem*. Naudi päeva. Ela hetkes. Ära püüa lahendada seda, mis pole sinu võimuses, ega hoia alal seda, mis pole talletamist väärt. Siin-ja-praegu-ajahetke fikseerimine ühekordse *performance*'i vormis on ainuõige valik, sest homme võib kõik juba teisiti olla. Miks siis säilitada eilse päeva tundeid ja mõtteid, raiuda need kivisse, talletada säilitatavasse kunstiteosesse, kui mõne aja pärast ei ole kujutatav enam aktuaalne ega oluline, vaid muundub pelgalt tüütuks ja tagasihoidvaks minevikutaagaks.

„Utopiaana” on üks kordumatu hetk koos publikuga. Enesebietendus. Milleks luua utopiaid ja düstopiaid, kui meie kui üksikisikute eksistents eales nendeni ei küündi. Peame diilima olevikuga ehkki kunstilis-filosoofilises plaanis on see ehk vääritud või – lihtsalt – ebaoluline. Sestap on üllas ja ootamatult üllatav Andres Lõo eesmärk tõsta igapäevane moment korraks rambivalgusesse. Miks luua utopiaid, kui oleme praegu õnnetud? Miks muretseda düstooptide üle, kui praegu on hea?

Kes minevikku meelde tuletab, sellel silm peast välja. Aga eetilises ja moraalses plaanis ju nõnda ei saa, sest kes ei mäleta minevikku, elab ilma tulevikuta. On isekas lähtuda ainult enda ja oma lähiringi hetkelisest heaolust, unustades teadlikult, kust me tuleme ja kuhu läheme. Kas isetud inimesed, kes muretsevad teiste pärast ja selle pärast, mis juhtub inimkonna või maailmaga tervikuna, on õnnetumad kui isekad inimesed, kes diilivad iseenda ja hetkega? Kas siis isekus ongi tee rahuloluni või siiski ainult ajutine leevendus?

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Eero Epner

Teater N099

Reede õhtu. Kell on viis või kuus või seitse või kaheksa. Võib-olla hakkab kell üheksa saama. Nädala lõpp. 20 aastat tagasi tähendas see pidu. 10 aastat tagasi tähendas see filmiõhtut. Praegu tähendab see lootust esimesele pikale ööle nädalas ja korralikku und. Tulevikus hakkab see tähendama väljasõitu maakodusse, vaikset õhtut teleka juures või pimedusse vaatamist. Ma ei tea. Ma ei mõtle eriti tulevikule.

Andres Lõo mõtleb. Ma olen aru saanud, et veel paljud mõtlevad. Üks mu koolivend tegeleb *big data* andmekogumisega. See on suur hunnik andmeid, mille põhjal on võimalik ennustada tulevikku. Ta ütles kunagi, et tulevikus ei lähe sina arsti juurde, vaid arst tuleb ise sinu juurde, sest ta teab, et sul tekib kolme aasta pärast maksavähk, ja ta tahab seda ennetada. Üks väliseestlane ennustab ajalehepealkirjade statistika järgi ette, millal ja kus puhkeb järgmine konflikt. Ühe soliidsele pürgiva nädalalehe peatoimetaja ütles kunagi, et horoskoobi avaldamine on kullafond, tiraaži võin neil päevil kahekordistada. Need on praktilised utopiad. Need polegi utopiad. Need on lihtsalt ennustused selle kohta, milliseks maailm muutub, kui me jätkame enam-vähem samamoodi.

Utopia tähendab midagi muud. See tähendab kujutlust maailmast, mis võib tekkida ainult siis, kui me ei jätkka samamoodi. Utopia on alati unistus millestki radikaalselt *teistsugusest*. Ta on alati rahulolematu olevikuga, sellega, mis on siin ja praegu. Andres Lõo *performance* juhtub aga ainult siin ja praegu. Teater on alati oleviku jaatus, isegi kui ta loob illusiooni, nagu viibitaks ühiselt hoopis 19. sajandi lõpul ühes Saksa mägikülas. Nii et siis vastuolu? Ühelt poolt olevikku jaatav vorm, teisalt olevikuga rahulolematu teema?

Kuid ometi on Andres Lõo aktsioonis, selles, et ta teeb seda siin ja praegu, midagi utoopilist – mingi unistus teistsugusest. See ei ole see, mida ta räägib. See pole tema etenduse pealkirjas, teemas ega tsitaatides. See on selles, et Andres Lõo teeb midagi ja teie vaatate ja te olite just äsja koos ühises ruumis. Soome lavastaja Kristian Smeds on öelnud, et kogukondlikkust tänapäeval enam ei ole, võib-olla veel vaid teatris saavad erinevad inimesed ühes ruumis kokku ja moodustub midagi kogukonna sarnast. See on tänane utopia. Võib-olla suurim utopia. Te olite just selle utopia osa.

Nüüd võib reede jätkuda.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Eik Hermann

Oodates reaalsust I

Teater N099

6.–15. oktoober 2016

V Artishoki Biennaal

<p>Midagi on tulevikuga lahti. Kui modernsuse kõrgajal loksasid kõiksugu utoopilised visioonid, siis nüüd on julge unistamine muutunud harulduseks. William Gibsoni romaanis „Mustrituvastus” ütleb üks tegelane otse, et meil ei olegi tulevikku.</p> <p>„Vähemalt mitte niisuguses mõttes, nagu meie vanavanematel oli, või nagu nad mõtlesid, et neil on. Täielikult ettekujutatud kultuurilised tulevikud olid möödunud ajastu luksus, sellise ajastu, kus „praegu” oli mingi suurema kestvusega. Meie jaoks võivad asjad muutuda nii järsku, vägivaldselt ja sügavalt, et niisugustel tulevikel nagu meie vanavanemate oma pole piisavat praegust momenti, millel rajaneda. Meil pole tulevikku, sest meie olevik on liiga lenduv. Meil on ainult riskikalkulatsioonid. Praeguse hetke stsenaariumide lahtiharutamine. Mustrituvastus.” (Jaak Tombergi tõlge)</p>	<p>Midagi on reaalsusega lahti. J. G. Ballard kirjutab sissejuhatuses oma romaanile „Crash”:</p> <p>„Tasakaal fiktsiooni ja reaalsuse vahel on viimastel aastakümnetel märkimisväärselt muutunud. Nende rollid on järjest rohkem ümber pööratud. Me elame maailmas, mida valitsevad kõiksugu fiktsioonid – lauskaubandus, reklaamitööstus, poliitika, mis on käsitletav reklaamitööstuse alamharuna, igasuguse kogemusele vastava originaalse reaktsiooni ennetav tühistamine teleekraani poolt. Me elame hiiglaslikus romaanis. Kirjanikul on nüüd üha vähem tarvis oma romaanile fiktsionaalset sisu leiutada. Fiktsioon on juba olemas. Kirjaniku ülesandeks on leiutada reaalsus.” (Jaak Tombergi tõlge)</p>	
<p>Gibsoni tegelasel on õigus ja ei ole ka. Ta ütleb, et meie kogemusest on kadunud tulevik. Ometi, mida muud on tulevik, kui mitte ootused – ennustused, eelaimused? Ja ootusi on nüüdisajal väga palju. Liigagi palju. Neid on sedavõrd palju, et neid on raske muuta mingiks stabiilseks ootuste kogumiks, millel saaksid rajaneda pikaajalised tegevusplaanid. Aga nad on olemas, isegi kui nende olemasolu on labiilne, virvendav. Meil ei ole enam ühte suurt tulevikku, vaid paljude väikeste mikrotulevike tunglemine (igaüks sihtimas mõne meie mikroihha rahuldumist), mida meie ümbrus meist aina enam esile ässitab. Elueesmärkide mitmuse ja ebaselgusega hakkamasaamine oli seni olnud väga väheste talumisvõimeliste pärusmaa. Praegu elab aga suur osa inimestest just nii.</p>	<p>Selles mõttes on Andres Lõo projekt nostalgiline. Ta lähtub modernsuse mõttemaailmast, mis unistas totaalset kontrollist ning väljendas seda suurtes fantastilistes visioonides. Kui aga ümbritsevad tulevikke/olevikke on niigi palju, kas ei mõju tema pakutu loodetule risti vastupidiselt?</p>	<p>Selles mõttes on Andres Lõo projekt igati ajakohane. Kas mulje tekitamine autonoomse tuleviku/oleviku võimalikkusest, selle nimel, et see aja jooksul ka tegelikult tekkida saaks, ei võiks olla just üks taktikatest, mille abil leiutada nüüdisaegsete fiktsioonilademetete kõrvale ka reaalsusesaarekesi?</p>

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

Liisa Kaljula

Teater N099

Õh
tum
aade
õudusu
nenägu o
n mitte ku
nagi enam
näha und. See hirmutab õhtumaade inimest sed
avõrd, et ta ei suuda enam uinuda. Ta lo
eb (ambaid, ta mediteerib, ta hoiab
hinge kinni ja teeb hingamish
arjutusi. Ta on valmis
kõigeks, et ainult mag
ama jääda. Sest ta tea
b, et une nägemisega on
kuidagi seotud human
sus, tsivi (isatsioon
i püsi majää
mi ne.

6.—15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Jan Kaus

Teater N099

Sellest tööst rääkimisel ei saa üle ega ümber olukorrast, kuhu meid kirjutajatena asetati. Kõik tekstid on kirjutatud enne seda, kui kunstiteostest valmisid lõplikud versioonid. Kirjutajatele esitati variante, millest mõni oli lõpptulemusega vaata et identne, aga mõni alles hakanud vormi leidma. Andres Lõo oli oma utoopiataotlusega finišist kõige kaugemal, aga see pole öeldud etteheitena. Vastupidi. Just tänu tõsiasjale, et kunstnik asus omadega pooltel või veerandil teel, omandas tema otsing selged piirjooned. Seistes keset saali, tunnistades oma ebakindlust ja püüdes meie pilgule tekitada nägemust lava sügavusse ulatuvast valguskoridorist, kus autori kuju nagu varjuteatris virvendab ja intuiitviseid mõtteid õhku viskab, sain aru, et Lõo ise kehastab omal moel utoopiat. Utoopiad ei tekita enam ammugi mugavust – isegi kõige kammerlikum positiivne programm ei paista nõnda usutatav kui üks keskmine allakäigustsenaarium. Sestap tähendabki kõneka utoopia loomine peaaegu sisyphoslikku ülesannet, mille tulemus pole mingilgi moel kindel. Carlo Ginzburg, kes on kirjutanud Thomas More'i „Utopiast”, kasutab pahupidi pööratud reaalsuse mõistet. Tõesti, kuidas pöörata reaalsust pahupidi maailmas, mis on küll väga materialistlik, ent ometi tulvil pahupidi pööratud kujutlusi? Kuidas jõuda utoopiani maailmas, mida paljud tajuvad teostunud düstoopiana – kui keemiat tulvil taeva all ja röpaseid trajektoore tulvil ookeanide vahel asuva maa struktuurid paistavad kallutatud jõudusid triiki täis? Selge, et poliit tehnoloogiate ja sotsiaalsete probleemide all nõtkuvas tegelikkuses mõjub utoopia peaaegu tarbetu mõttemänguna. Aga ometi vajab globaalhullumaja hädasti oma McMurphysid, ikka tasub püüda teostamatuid perspektiive, tasub hetkeks silme ette manada paremaid võimalusi, teadmata, kas, kus ja kui pikaks ajaks need ilmuda võiksid. Kus asuvad meie valguskoridorid? Andres Lõo võib oma taotluses vabalt ebaõnnestuda, sest mingis mõttes on ta tänu küsimuse püstitamisele ja selles püsimisele, apaatiast keeldumisele juba täielikult õnnestunud.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Kaarin Kivirähk

Teater N099

/Mul on üks sõber, kes kutsub mind alati Facebookis mingitele imelikele üritustele, nagu Arnold Oksmaa kontsert või merineitside koolitus. Sel korral kutsus ta mind valguselaagrisse./

Valguselaager

06.10.–15.10.2016

Teater N099 kammersaal, Tallinn (vaata kaardilt)

Teave

Hea Sõber, Sinu selle sügise eneseleidmine saab juhtuma Teater N099 Valguselaagris!

Valguselaagri peaesineja on utopiaste uurija ja koolitaja, praktiseeriv visionäär Andres Lõo. Vaid üheks erakordseks õhtuks Tallinnasse saabunud visionäär annab reedel, 7. oktoobril, ühe eksklusiivse ja fantastilise etenduse.

Valgus on elusolend, teadvusekandja, kes esindab eluvõnget teisest dimensioonist. Visionäär Andres Lõo loob koolitusel tähendusliku ruumi, kus tekib pingeseisund, pärast mida on võimalik laetus valla päästa ning toimub füüsiline ja vaimne vabanemine. „Loodan ja tean, et kogu pingestatus saab tekkida üksnes siis, kui viin end ise ülimesse pingesse, lausa transsi. Kutsun kõiki endaga kaasa, et pimedusse lödvestuda, vabastada sinna kogu oma energia ja minuga koos end maksimaalsesse intensiivsustastmesse viia.” Koolitus on eeskätt mõeldud naistele, kes soovivad suurendada veetlevust, omandada intiimlihaste valdamise oskuseid ja säilitada perekonda või tugevdada suhteid mehega.

Andres Lõo on juba aastaid uurinud utopiaid. Ta on vestelnud maailma tipptasemel geenitehnoloogide, arhitektide, füüsikute, astronoomidega – kõik selleks, et õpetada meile teadmisi tulevikust ja valgusest. Kuidas diilida tulevikuga? Milliseid tehinguid peaksime tegema oma hingega? Valguses ja helis väljenduvad meie tulevikulootused ning -hirmud, utopiaid ja düstooptiad. Lõo ise ütleb nii: „Meil ei ole vaja utopiaid ehk võimatusi. Meil on vaja võimalust, teadmist, et hetk on siiski positiivselt laetud. Et võimalus ellu jääda ja elusana ka hästi toime tulla on valiku küsimus. Meil on võimalik valida, kas me soovime, et lähaks hästi, kas me suudame olla veetlevad ja valgust kiirgavad või soovime kütkestada end düstoopilise narratiiviga ning kutsuda ise enda juurde õnnetusi ja pimedust.”

Pärast koolitusel osalemist on võimalik näha oma astraalkeha ning lasta hea maitsta juustu- ja veinivalikul. Teater N099 kohvikus on pileti ettenäitamisel võimalik osta odavamalt friikartuleid.

Hind inimese kohta 425 eurot. Tasuda sularahas uksele.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Eha Komissarov

Teater N099

Lõo *performance*'i kulgemist ma ette ei oska kujutada, küll aga olen kursis Lõo taotlusega vahetada vaatenurka ja sõlmida suhteid ebapopulaarse, popkultuurist välja tõrjutud utoopiaga.

Ruumis, kus võimutsevad apokalüpsis ja ohu kujundid, jääb utoopia nüüdisaja maitse jaoks veretuks ja kehatuks. Midagi me tulevikult muidugi ootame, kuid nagu kirjutab ühes vanas Vikerkaares filosoof Mihhail Epstein, on 21. sajandi suhe tulevikuga niihästi utoopiline kui ka apokalüptiline¹. Me kardame seda, mida kannatamatult ootame: psühhotroonse tsivilisatsiooni tulekut ja nende mõtleivate masinate ajastut, mis võivad meid oma mõtte tööriistadeks muuta. Oleme sisenenud üha kiirenevate aegade ajastusse, mille lõpus ootab meid tundmatu.

Andres Lõo positsioon utoopia-apokalüpsise teljel kannatas siiani teatud ühekülgsuse all. Nagu teisedki on ta apokalüpsist teeninud ja elektroonilise muusika skeenel on see vististi vältimatu. Ent fantoomplatvormide sõltlasena – võlgneme tänu Andres Lõole selle sõna kinnistamise ja levitamise eest – otsib ta uusi hüppelaudu. „Stalkeril jälgedes” viis Lõo düstooptiat esindava filmisuuna suure nime Tarkovski legendi jälile ja aeg on tulnud lehekülge pöörata. Tänapäeva tulevikuaimused on niihästi tehnoloogilised kui eshatoloogilised, kirjutab Epstein ning kirjeldab meid ülivõimsatena, kes seepärast kardavad iseend, kardavad sattuda oma ihade orjusesse, kui puuduvad tõkked, mida seadsid Reaalsus, Loodusseadused ja Jumalik hooldus.

Lõo projektis osalevad – vähemalt ta töötas nende leidmise nimel – inimesed, keda tulevikuga seob elukutse: arhitektid, teadlased jms. Kel on tulevikuga absoluutselt produktiivne suhe, kes kavandavad tulevikupilte, ei ehita veel maju ega leiuta ravimeid apokalüpsise ohvritele.

Epstein kirjeldab sellist seisundit, kus meid tõmbab tuleviku poole ja me teda ühtlasi kardame, ambiutopismiks (ambi – mõlemalt poolt), ühenduseks, mis kannab nende plusse ja miinuseid ning elab pingeliselt läbi nende pööratavust.

Näis, kas Lõol õnnestub end sellest soost puhtasse utoopiasse välja murda.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Alvar Loog

Teater N099

Personal Jesus?

Inimlik arusaam kuldajast on alati olnud müütiline – seda epohhi on ikka mõttes paigutatud kas tulevikku või minevikku, pessimistid ja ilmalikuma maailmavaatega inimesed peamiselt viimasesse. Sestap enamik meist kas elab mõtetega minevikus või teeb tegusid tuleviku jaoks.

Olevik on seevastu tavaliselt olnud ikka pelgalt midagi, mis tuleb lihtsalt kuidagi üle elada – kus saab mitte enese ja elu üle rõõmustada, vaid üksnes püüda kannatuste ja eneseeituse hinnaga olla valitud eetiliste, religioosete, romantiliste, imagoloogiliste, sportlike, majanduslike jm kriteeriumite kohaselt õnne vääriline, et see siis üha eestlibisevamas tulevikus millalgi kohale võiks jõuda. Teadagi: „Kes kannatab, see kaua elab”, „Raske õppustel, kerge lahingus”, „Tee tööd ja näe vaeva, siis ...”

Kuid hoolimata inimese bioloogilisest instinktist, mis ei lase naljalt elule (ehk teisisõnu: olevikule ja tulevikule) selga keerata, on düstoopilised tulevikuprognosid kümnetes kordades levinumad kui utoopilised. Nagu laulis Public Enemy: „The future holds nothing else but confrontation”. Või ansambel Taak: „Oraakli vastus on alati „surm””. Andres Lõo lubab meile pakkuda teistsugust vastust. Mis on juba iseenesest omaette väärtus, teatavas mõttes koguni vastutustundetu originaalitsemine.

Tema monoetendus näib eelreklaami kohaselt kuuluvat nende teoste hulka, mida ennast (ja mille võimalikku mõju) saab kontseptuaalselt hõlmata sama palju kui näiteks seksi, *benji*-hüpet, narkotrippi, orgasmi, adrenaliinisööstu, nirvaanat, leina, surmahirmu, narkojoovet jms. Ehk teisisõnu: seda ei saa peaaegu üldse kontseptuaalselt hõlmata. Selle peab ise läbi tegema, oma teadvuses läbi elama.

Andres Lõo teose olemusest ning kunstilisest ja/või praktilisest mõjust saavad rääkida vaid need, kes on seda ise kogunud. Siinsete ridade kirjutamise ajal mina nende hulka kahjuks ei kuulunud. Sest paar nädalat enne biennaali tegelikku toimumist tutvustas Lõo osalevatele kriitikutele kirjeldavate sõnade toel üksnes oma kunstilisi kavatsusi. Mis tundusid mulle sümpaatsed.

Ma sain aru, et Lõo eesmärk on ei rohkem ega vähem kui „pimedusest valgusesse minek” – teadvusseisundi muutumise teekond, mille publik koos temaga kuni kohalejõudmiseni loodetavasti kaasa teeb. Esteetiline riitus, kunst kui teraapia. Ma olen ise kahe jalaga olevikus elav optimist ning seega ootan huvi ja mõningase hirmuga, kas Lõo suudab koos lahendustega mulle etenduse käigus „maha müüa” ka vastavad probleemid.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal

Hanno Soans

Teater N099

Utopiaana krüptokosis ...

Mulle meenub üks ammune vaba lava. Üks ammune otsus. Ammune teadvuse vool jäetud juhuse hooleks ... Taandatud osalejate juhulikeks repliikideks. Üks teatud tuletorn Tallinnas, kuhu riputatud mikrofoni kõrvale oli kirjutatud „Õelge midagi poliitilist!“. Ja sellest sündinud sündmus – sest keegi ju ei öelnud! See on üks oluline äärmus, üks minevikust laenatud parameeter, kui soovite ... Kevadest 1996, kui ma ei eksi ... Ja miks? Sest – tuletan teile meelde – teisiti pole see võimalik: rääkida, laulda, nõiduda või röökida utoopiast sisuliselt ja mitte öelda midagi poliitilist ...

Möödunud on kaksikümmend aastat. Ja kõik on teisiti. Tellimustöö. Valge koridori lõpus, hägustava masinatossu aurude vahel pea nähtamatu, istub masinavärgi kohal kunstnik, taas kui Türgi paša, õnnelikus teadmatuses sellest, mis oli kunagi, aga kohal, rohkem kui kohal ... Istub kui Delfi oraakel ja soiub midagi liigagi lähedast tulevikust ja kõiksugu ajaaukudest veel olematusse – sest mis muu on utopia kui koht, mida veel ei ole, aeg, mida saab kogeda vaid aimamisi, ja nende mõlema ainitine kohtumine meie fantaasias. Unistada, kuni unistused saavad tõelisuseks – see on utopia masinaõli ja mõte. *Deus ex machina* ei toimi külmas rambivalguses ... Vaid pigem sonimisena psühheedses udus.

Siin on veel ka teine äärmus, kui soovite. Teine parameeter. Midagi varajaselt John Peeli sessioonide aegselt David Bowielt, aastast 1968, kui soovite ... Üks žest, üks valitud häälepaisutus ... Mehelt, kes ei teadnud veel õieti, mis temast hakkab saama, kas miim või muusik ...

Aga tagasi tänasesse päeva! Ma ei tea veel, mida täpselt hakkab Andres Lõo täna tegema, kuigi ma loodan, et võtsin ta sulgude vahele. Hoolimata sellest, et ta ka ise teatud määrani ei tea. Ja parem ongi! Olles struktuurilt absoluutne antipood Marco Laimre kunagisele koolilõpuaktsioonile, millele alul viitasin, loodan ma siiski – õelgu ta midagi poliitilist! Mikrofon kohustab.

6.–15. oktoober 2016

Andres Lõo

UTOPIAANA
Etendus, ~30 min

V Artishoki Biennaal